TEATER.

„Boris Godunov“ eesti laval.

Oli tõesti õnnelik sanum „Estonia“ teatri juhatuse poolt juba möödunud hooajal kutsuda ooperi lavastamiseks D. Arbeninit, kes suurte kogemustega ja kellel anne on tegelastele oma teadmisi edasi anda. Arusaadav, et „Näkineid“ ja „Boris Godunow“ puhtwene rahwuslised ooperid, wajawad ka näitejuhti, kes tunneb wene rahwa kombeid, traditsioone ja ta ajalooist waimu.

Juba „Näkineiu“ lavastusega näitas hra Arbenin, et teater ei ole temas mitte eksinud ja ta wõitis nii teatri tegelaskonna kui ka publikumi poolehoiu.

„Boris Godunow'i“ esietendus kujunes suursündmuseks, ja seekord läksid teatribüroo ennustused täide. Wiimse wõimaluseni wäljamüüdud maja kumulas ja waatas ettekannet suure põnewusega.

Kumulas Musorgski muusikat ja waatas Arbenini lavapilte. — Mõlemad sulasid sedawõrd ühte, et oli tunda nagu waatalsid muusikalist draamat, see üks kunstipärane teatri õhtu, kus ooperi kui ka draama harrastajad olid rahuldatud.

Ooperi teater ootab juba ammu pikisilmi muendajaid, kes suudaks ooperi alal uue sõna öelda ja teha teda nauditawaks mitte ainult muusikaalselt küljest, waid ka draamana.

Seenase reformaatorina oli omal ajal G. Lapitzki, kes asutas Petrogradis „Muusikalise draama“. — Kuid tema sattus eksiteele, tuues ooperi liig palju realismi, sest teda tõhustas selleks tema idee ja tahe ooperit reformeerida.

Hra Arbenin kui ooperi lavastaja ei sea endale arwatawasti ülesandeks mingit uut woolu, ega sihti — modernismi ooperi teatrisse tuua, waid wäljamimnes komponisti ideedest, luua sarnaseid lawapilte ja kujusid, mis omas liikumises ja wäljenduses olekfsid silmale usutawad, loomutruud ja sealjuures sulaksid muusikaga sedawõrd tihedalt ühte, et sa ei pane tähelegi kas elaw inimene, wõi mass, wäljendades oma elamusi, laulab wõi köneleb. Ta elab, kannatab läbi muusika.

See on õige realism, mida wajab ooperiteater. See on see uus sõna, mida ütles D. Arbenin oma tahe lavastusega „Estonia“ teatris, ja milles Lapitzki ei osanud piiri pidada.

Mind ifitlikult ooperis ikka segas, kui tegelane surmawalt haawatud lamab maas ja weerand tundi laulab oma aariat täie jõugu. Olgu aaria iseenesest kui ilus, aga kui ma näen ja tean, et surija inimene ei wõi nii lauda, siis on minu nauding rikutud.

Sarnaseid situatsioone ooperis usutawaks teha, puht dramaatilist mängu muusikaga põhjendada ja ühtiustada — see on, minu arwates, uue ooperinäitejuhi ülesanne. Nagu üldiselt teatri kui kunsti mõiste nõuab, et üksi temas olewatest kunstidest ei domineeriks, ei kipuks esile, waid saabuks üks terwikteatri etendus.

Ja nii oli „Boris Godunow“ „Estonia“ teatris etendus, kus kunsti piirid olid kindlal käel määratud.

Sellega on seletaw, et saalitäis meie parimat publikut jälgis etendust nagu mingit imet. Ja nii peabki teatris ikka olema, sest ta on wõluw „ime“.

Ja selle ilusa õhtu wõluriks oli D. Arbenin.

Tema suutis anda sarnase ansambli, mida „Estonia“ ooperites harwa on nähtud. Nii õetrunult ja kujukalt oli läbiwiidud algusest kuni lõpuni wene ajaloo waim ja wene kombed.

Wäga palju leidlikkust lava seadelduses, massisteenide paigutamises. Kogu mängus ja piltides ei midagi juhuslikku, ei midagi eksitawat — kõik omal õigel kohal ja õigel kõrgusel.

A. Tuurandi dekoratsioonid sell korral eriti huwitawad. Wäga leidlikult tabatud lawapilt aiastseenis. Samuti tabawalt ja hästi koloreeritud olid prl. Mey kostüümid.

Mis puutub nii peategelaste kui ka kõrwalosade mängusse, siis kõik pälwiwad otsekohest kiitust. Ei tahaks siin kedagi nimetamisega wäljatõsta, sest kõigile korda läinud etendus tõenbab ise, et kõik, alates nimiosa mängijast ja lõpetades kõrwalosaga, olid oma ülesande kõrgusel.

Etenduse lõpul awaldas publik tormilisselt kiitust lavastajale.

Chrama.

Müügil kõikides raamatukauplustes, raudtee raamatudes ja ajalehekioskides.

Raamat saadetakse kätte postiga neile, kes ärasaadavad raamatuhinna rahas ehk postmarkides.